Raadsvoorstel

Portefeuillehouder : J.C.G.M Brekelmans
Zaakdossiernummer : **zk22.02526**
Documentnummer : **2022.11713**

Onderwerp	:	**Raadsvoorstel over begroting 2023 en jaarstukken 2021 GGD**
Beleidsprogramma	:	**7. Volksgezondheid**

Aan de raad van de gemeente Loon op Zand,

Inleiding

De begroting 2023 die nu voorligt heeft betrekking op de bovenregionale samenwerking in de Gemeenschappelijke regeling GGD (GR) binnen GGD Hart voor Brabant (GGD HvB), hierna simpelweg: GGD. Het gaat om 19 gemeenten uit Midden-Brabant en Brabant-Noordoost. De GGD voert voor ruim 1 miljoen inwoners in zijn werkgebied taken uit op het gebied van de publieke gezondheidszorg in opdracht van de gemeente(n). Dit gebeurt op basis van de Wet publieke gezondheid (Wpg) middels het basispakket. De inhoud van een groot deel van de taken uit de Wpg is wettelijk bepaald. Denk hierbij aan infectieziektebestrijding, technische hygiënezorg en de jeugdgezondheidszorg. Het pakket geldt voor alle gemeenten en wordt betaald uit een bijdrage per inwoner. De activiteiten die de GGD uitvoert voor alle gemeenten, zitten in het uniform deel van het basispakket.

De GGD stuurt elk jaar de ontwerpbegroting van het volgende jaar naar alle gemeenten (bijlage 2). De ontwerpbegroting is een concrete uitwerking van de Kadernota 2023 en de beleidsvisie 2019 - 2023 van de GGD Hart voor Brabant. Op grond van artikel 35 lid 3 van de Wet gemeenschappelijke regelingen kunnen de raden van de deelnemende gemeenten hun zienswijze op de ontwerpbegroting naar voren brengen, vóórdat het algemeen bestuur (AB) de begroting vaststelt. De begrotingsvergadering van het AB is dit jaar op 7 juli 2022. Tevens kunnen de gemeenteraden kennis nemen van de jaarrekening en het jaarverslag van het voorgaande jaar (bijlage 3), hiervoor gelden geen wettelijke bepalingen over het geven van een zienswijze.

Beslispunten

Wij stellen u voor:

1. In te stemmen met de inhoudelijke koers bij de ontwerpbegroting 2023 van de GGD Hart voor Brabant en de daarin voorgestelde gemeentelijke bijdrage van € 37,18 per inwoner door hierop geen zienswijze in te dienen;
2. Kennis te nemen van de jaarstukken 2021 van de GGD Hart voor Brabant.

Beoogd effect

De GGD bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid van alle burgers, met speciale aandacht voor kwetsbare inwoners en de jeugd. Gezonde inwoners vormen de ruggengraat van een vitale en veerkrachtige samenleving. Immers, mensen die zich gezond voelen kunnen zelf de regie voeren over hun leven en zich beter aanpassen aan de emotionele en sociale uitdagingen in het leven. Een goede gezondheid draagt dus bij aan de zelfredzaamheid en participatie van alle inwoners.

Argumenten

1.1. De inhoudelijke koers zoals die in de ontwerpbegroting 2023 wordt beschreven is een concrete uitwerking van de ambities zoals geformuleerd in de Beleidsvisie 2019-2023 en de kadernota 2023 van de GGD Hart voor Brabant.

Beleidsmatig bouwt de begroting 2023 voort op de beleidsvisie van de GGD HvB voor 2019 – 2023. Na input van de gemeenteraden is deze beleidsvisie op 4 april 2019 vastgesteld door het algemeen bestuur van de GGD.

In de beleidsvisie 2019 - 2023 van de GGD Hart voor Brabant zijn 3 speerpunten benoemd waar de GGD zich tijdens de looptijd van de periode op richt: de klant centraal, verbinden met het veld en vernieuwen. In de ontwerpbegroting geeft de GGD per taak aan wat de ambities zijn, wat ze daarvoor gaan doen en hoe ze dat gaan meten. Sinds 2022 benoemd de GGD ook streefwaarden. Op deze manier beoogt de GGD de sturing en verantwoordelijkheid op de bedrijfsvoering te vergroten. In 2023 werkt de GGD deze streefwaarde verder uit op basis van voor gemeenten betekenisvolle indicatoren.

De taken van de GGD zijn: jeugdgezondheid; gezondheidsbescherming; gezondheidsbevordering en leefstijl; monitoren, signaleren en advies; toezicht houden; publieke gezondheid bij rampen en crises; openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ). Het programma beheersing en bestrijding van het coronavirus is hieraan toegevoegd.

Bij een aantal onderwerpen is toelichting relevant:

Coronacrisis
Door de corona crisis stonden de ontwikkelambities van de GGD, zoals geformuleerd in de beleidsvisie 2019-2023, onder druk. Desondanks is de GGD op de goede weg, de opdrachten zijn in beeld en er worden resultaten geboekt. Wel zijn er steeds meer ontwikkelingen die zorgen voor onduidelijkheid, zoals corona maar recent ook de oorlog in Oekraïne. De diensten die met corona te maken hebben, geeft de GGD zoveel mogelijk een plek in de normale bedrijfsvoering. Hoe de GGD in de toekomst inspeelt bij crisis zoals infectieziekten hangt af van de landelijke ontwikkelingen op dit thema.

Het werken in netwerken vraagt veel van de informatiesystemen van de GGD. De GGD vertaalt in 2023 data nog meer naar informatie en gebruikt ze om de resultaten van de inzet zichtbaar te maken. De GGD investeert daarbij op een goede beveiliging van de informatiesystemen. Het belang daarvan werd duidelijk bij de datadiefstal uit de landelijke coronasystemen (begin 2021). In 2023 bouwt de GGD voort op het stevige fundament wat hiervoor in 2022 is en wordt gelegd. In 2023 investeert de GGD 250.000 vanuit de algemene reserve voor het verbeteren van de informatiebeveiliging.

Gezondheidsverschillen
De kansen op een gezond leven zijn ongelijk verdeeld en de coronacrisis maakte die verschillen nog groter, zie o.a. het rapport Verschil in Nederland. Er is dus werk aan de winkel. De GGD richt zich steeds meer op die groepen waar de grootste gezondheidswinst te behalen is: mensen die leven in situaties die hen kwetsbaar maakt. Denk aan mensen met een lage sociaal economische status, asielzoekers en arbeidsmigranten, maar ook jeugdigen. Om effect te hebben werkt de GGD intensief samen met deze doelgroepen en partners in de wijken. Specifiek werken gemeenten en zorgverzekeraars samen met de GGD samen rondom ouderenzorg, geestelijke gezondheidszorg en gezondheidsbevordering. Deze samenwerking en vooral de gezondheidsbevordering staan in 2023 prominenter op de agenda. Ook verkent de GGD nieuwe manieren om mensen makkelijk te vragen naar hun gezondheid. Zo maken ze de onderzoeken klantgerichter om sneller te kijken waar kansen liggen.

Geestelijke gezondheid
De GGD werkt samen met verschillende partners om de mentale gezondheid te verbeteren. Zij signaleren tijdig risico's en kansen en faciliteren het samenwerken van wijkteams, politie en andere partners. De mentale gezondheid van onze inwoners vraagt om toenemende aandacht. Dit is voor de GGD daarom ook een belangrijk speerpunt. Het belangrijkste is: er zijn om snel in te grijpen als dat nodig is en een negatieve situatie te verhelpen of te voorkomen. In 2023 zet de GGD hier nog meer op in: ze verwachten een stijging van het aantal mensen in situaties waarbij de geestelijke gezondheid in het gevaar komt. Ze houden daarom rekening met een groter beroep van de gemeenten op de diensten van de GGD.

Uitstel actualisatie basispakket
De actualisatie van het basispakket wordt uitgesteld. Deze stond eerst gepland voor begin 2022, maar wordt nu vanaf het najaar 2022 uitgevoerd. Daardoor kan de actualisatie pas vanaf 2024 leiden tot inhoudelijke en financiële wijzigingen van het basispakket. Door de actualisatie uit te stellen naar het najaar van 2022 kan dit gebeuren samen met de nieuwe gemeentebesturen.

1.2. De inwonersbijdrage wordt vastgesteld volgens de vooraf afgesproken methodiek
De inwonerbijdrage is gebaseerd op de kosten van het huidige basispakket vermeerderd met een indexering. Deze indexering gebeurt op basis van het systeem dat de gemeente Tilburg hanteert. Die systematiek staat in de gemeenschappelijke regeling

De kosten die de GGD heeft gemaakt door COVID-19 hebben geen effect op de inwonersbijdrage. Alle kosten declareert de GGD direct bij het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS).

Met het vaststellen van de huisvestingsvisie in november 2017 en de herhuisvestingsoperatie die daaruit volgt, wil het bestuur van de GGD een structurele besparing bewerkstelligen. Naar de huidige inzichten verwacht de GGD structureel ongeveer €450.000 per jaar te besparen. Pas na realisatie van alle vijf de locaties kan een definitieve (besparings-)rekening worden opgemaakt. Ook dan kan een besluit worden gemaakt over de aanwending van deze besparing. De GGD heeft hier de afgelopen jaren vorderingen mee gemaakt en verwacht dat deze besluitvorming in 2023 definitief wordt gemaakt, waarna de structurele inzet van deze vrijgekomen middelen in de begroting van 2024 kan worden verwerkt.

1.3. De GGD presenteert een sluitende ontwerpbegroting 2023
De ontwerpbegroting is sluitend met een algemene reserve van € 2,4 miljoen. De algemene reserve is voor het opvangen van niet voorzienbare tegenvallers. De belangrijkste financiële risico's zijn in de begroting opgenomen en tellen op tot een totaal risico, na maatregelen, van € 1,3 miljoen. Hiermee wordt het niveau van de algemene reserve als voldoende beoordeeld. De meerjarenbegroting geeft een stabiel beeld. De financiële kengetallen laten zien dat de GGD een gezonde financiële huishouding heeft.

2.1. Volgens de Wet gemeenschappelijke regelingen krijgen gemeenteraden het jaarverslag ter kennisname toegestuurd
In het jaarverslag 2021 doet de GGD verslag van zijn taken binnen het programma Publieke Gezondheid: Samen sterk voor gezondheid. De GGD heeft per gemeente een factsheet opgenomen waarin de belangrijkste cijfers van 2021 zijn opgenomen (zie bijlage 5 voor de factsheet van Loon op Zand).

Corona
Het jaar 2021 stond voor de GGD voor een belangrijk deel in het teken van de beheersing en bestrijding van het coronavirus. Het werkgebied van de GGD werd nog steeds hard getroffen, met grote gevolgen voor onze inwoners, voor de GGD als organisatie en de dienstverlening.

De gemaakte kosten voor de coronabestrijding zijn volledig ten laste gekomen aan het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. In het jaarverslag schetst de GGD een beeld van de impact die de corona heeft gehad in de uitvoering van de normale dienstverlening en ontwikkelambities in 2021. De inzet van de GGD voor de bestrijding van het coronavirus is groot, maar het risico van directe nadelige financiële gevolgen voor de organisatie waren nihil als gevolg van de meerkostenregeling die de GGD in juli 2020 met het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport overeenkwam. Het gaat hier om een bedrag van € 92,7 miljoen dat wordt gecompenseerd door het Ministerie van VWS in het kader van de Corona meerkostenregeling, en € 600.000,- bij het RIVM ten laste van het OGZ-diagnostiek budget voor de kosten van laboratoriumtesten. Tevens is € 2,2 miljoen aan negatieve baten opgenomen door de terugval aan verzoeken voor reizigersvaccins.

Jaarrekening 2021
De jaarrekening 2021 van de GGD geeft een positief resultaat van € 238.275,-, nagenoeg gelijk aan de realisatie in 2020. Conform bestaand beleid wordt het resultaat toegevoegd aan de algemene reserve, zolang deze reserve niet boven of beneden de afgesproken bandbreedte komt. De algemene reserve bedraagt per 31 december 2021 € 1,9 miljoen, de ondergrens van de algemene reserve is € 1,5 miljoen. Om voldoende financiële buffer te behouden voor plotselinge en niet voorzienbare financiële tegenvallers vloeit het resultaat daarom terug naar de algemene reserves. De accountant heeft over 2021 een goedkeurende verklaring op getrouwheid en rechtmatigheid afgegeven.

Kanttekeningen

1.1 Corona crisis
Op het moment van schrijven is de corona crisis nog niet definitief beslecht. Het kan dus zijn dat de GGD haar reguliere dienstverlening moet afschalen om in te spelen op de gevolgen van de coronacrisis. De crisis vraagt op dit moment nog altijd een grote inzet van de GGD en haar medewerkers. De GGD heeft landelijke taken gekregen rondom het vaccineren, testen en bron- en contactonderzoek. Dit zorgt ervoor dat de GGD veel extra mensen in dienst heeft moeten nemen om deze taken uit te kunnen voeren. De GGD is voor haar reguliere dienstverlening afhankelijk van het golven van de landelijke corona maatregelen. Hierdoor staan ook de ontwikkelambities van de GGD onder druk, denk hierbij aan bijvoorbeeld het actualiseren van het basispakket. Hoelang deze crisis zich nog voortzet en welke impact dit heeft op de inzet van de GGD is op dit moment nog onduidelijk.

Het is nog onzeker wát de effecten zijn op publieke gezondheid als de coronacrisis is beslecht, maar dát ze er in meer of minder mate zullen zijn staat vast. Mogelijk vraagt dit ook om een structurele aanpassing van een aantal van de taken op het vlak van gezondheidsbescherming en -bevordering waarmee dit wel financiële gevolgen heeft die drukken op de exploitatie.

Financieel

De opbouw van de gemeentelijke bijdrage per inwoner in 2023 is als volgt:

Bijdrage basispakket 2022	35,40
Indexering 2023	1,62
Voljaarseffect prenataal huisbezoek	0,16
Gemeentelijke bijdrage basispakket 2023	**37,18**

Dit betekent voor de totale gemeentelijke bijdrage voor het basispakket in 2023:

Aantal inwoners, per 1-1-2022*	23.771
Bijdrage Loon op Zand	€ 883.687
Waarvan lokaal accent in het basispakket	€ 73.871

** Het aantal inwoners baseert de GGD op de CBS-cijfers van 1 januari 2022.*

Dekking:

Begroting 2023	€ 876.460
Herijking begroting	€ 39.727
Totaal	€ 916.187

Daarnaast moet in de gemeentebegroting voor 2023 rekening worden gehouden met de kosten van de plustaken en het consultatiebureau Loon op Zand (gezamenlijk € 22.500,-) en het budget voor de uitvoering van het gezondheidsbeleid (€ 10.000,-). Dat betekent dat er voor 2023 vooralsnog een bedrag van € 916.187 nodig is voor het totale gezondheidsbeleid. Aan uw raad wordt daarom voorgesteld om dit voorlopige bedrag mee te nemen bij de opstelling van de gemeentelijke meerjarenbegroting.

De bijdrage voor de gemeente Loon op Zand stijgt hiermee met € 39.727 ten opzichte van de huidige begroting. Deze afwijking wordt veroorzaakt door een hogere indexering. De hogere indexering wordt toegelicht in de begroting en is conform de afgesproken berekeningswijze.

Verder maakt de GGD nog melding van een verwachte stijging van de inwonerbijdrage van ongeveer € 0,16 per inwoner als gevolg van het voljaarseffect van het invoeren in het gemeentefonds van prenataal huisbezoek. Deze verhoging was inhoudelijk al goedgekeurd bij de begroting 2022, maar was nog niet volledig verwerkt.

De budgettaire gevolgen van de begroting van de GGD worden als herijking opgenomen in de begroting 2023 van de gemeente Loon op Zand.

Voortgang

Mocht uw raad akkoord gaan met de door de GGD opgestelde begroting voor 2023 en de daarbij behorende inwonersbijdrage dan wordt de GGD hierover schriftelijk geïnformeerd.

Communicatie

Op 7 juli a.s. komt het AB van de GGD bijeen om de jaarstukken 2021 en de begroting 2023 vast te stellen.

Bijlagen

1. Brief jaarstukken 2021 en begroting 2023 van GGD Hart voor Brabant (2022.10525);
2. Begroting 2023 GGD Hart voor Brabant (2022.10538);
3. Jaarverslag en jaarrekening 2021 GGD Hart voor Brabant (2022.10544);
4. Accountantsverslag 2021 GGD Hart voor Brabant (2022.10528);
5. GGD Cijfers 2021 Loon op Zand (2022.10542).

Besluit

De raad van de gemeente Loon op Zand;

gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 24 mei 2022, nummer. 2022.11639

b e s l u i t :

1. In te stemmen met de inhoudelijke koers bij de ontwerpbegroting 2023 van de GGD Hart voor Brabant en de daarin voorgestelde gemeentelijke bijdrage van € 37,18 per inwoner door hierop geen zienswijze in te dienen;
2. Kennis te nemen van de jaarstukken 2021 van de GGD Hart voor Brabant.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Loon op Zand van 30 juni 2022.

De raad voornoemd,

voorzitter,

griffier,